

FM: Pirmo reizi kopš 2008. gada bezdarbs Latvijā noslīdējis zem 10%

Publicēts: 31.01.2018.

Saskaņā ar Centrālās Statistikas pārvaldes (CSP) sniegto informāciju bezdarba līmenis šā gada otrajā ceturksnī pirmo reizi kopš 2008. gada ir noslīdējis zem 10% un sasniedza 9,8%. Salīdzinājumā ar 2014. gada otro ceturksni bezdarbs samazinājies par 0,9 procentpunktiem, savukārt nodarbinātība augusi par 1%. Tomēr Latvijas ekonomikas izaugsmes tempu mazināšanās un ģeopolitiskā nestabilitāte mūsu reģionā arvien vairāk sāk ietekmēt Latvijas darba tirgu un uzlabojumi turpmākajos ceturkšņos varētu kļūt lēnāki.

Kā liecina dati par aizņemtajām vakancēm otrajā ceturksnī un Valsts leņķumu Dienesta (VID) informācija, nodarbināto skaita pieaugums pakāpeniski kļūst lēnāks un privātajā sektorā pieaugums pat samazinās. Tādējādi, pretēji iepriekšējo gadu tendencēm, nodarbinātības pieaugumu šogad lielā mērā nodrošina sabiedriskais sektors.

Lai arī dati uzrāda nodarbinātības pieaugumu, salīdzinājumā ar 2014. gada otrā ceturkšņa sākumu aizņemto darba vietu skaits ir pat samazinājies par 0,2%. To noteica aizņemto vakancu samazinājums apstrādes rūpniecībā, būvniecībā un tirdzniecībā. Apstrādes rūpniecībā lielākie aizņemto vakancu samazinājumi fiksēti pārtikas rūpniecībā, kas tieši saistīts ar ģeopolitiskās situācijas pasliktināšanos.

Vienlaikus vakancu skaita pieaugums fiksēts izmitināšanas un ēdināšanas, kā arī veselības aprūpes nozarēs. Veselības aprūpē nodarbināto skaita pieaugumu nodrošina sociālās aprūpes pakalpojumi bez izmitināšanas pašvaldības sektorā. Tas saistīts ar sociālo asistentu skaita pieaugumu, kuri kopš 2013. gada tiek finansēti no valsts budžeta līdzekļiem.

Par salīdzinoši piesardzīgu situāciju darba tirgū liecina arī uzņēmēju aptaujas. Saskaņā ar Eiropas Komisijas publicētajiem ekonomiskā sentimenta datiem pēdējo mēnešu laikā Latvijas uzņēmēji pakalpojumu, tirdzniecības, rūpniecības un būvniecības nozarēs ir kļuvuši ievērojami piesardzīgāki attiecībā par nodarbinātības pieaugumu savās nozarēs.

Tāpat reģistrētā bezdarba dinamika vairs nav tik iepriecinoša. Lai gan parasti sezonas darbu rezultātā vasaras mēnešos reģistrētais bezdarbs strauji samazinās, jūnijā salīdzinājumā ar maiju tas palika nemainīgs. Vismaz daļēji tas saistīts ar darbinieku skaita samazināšanu zivju apstrādes nozarē, tomēr tas liecina arī par ekonomikas izaugsmes tempu mazināšanos.

Lai arī šīs tendences ir saistītas ar notikumiem ārējā vidē, tomēr Latvijas darba tirgū arvien noteicošāku lomu spēlē arī iekšējie faktori. Salīdzinoši zemais bezdarba līmenis, pieaugošā vidējā darba samaksa, iedzīvotāju skaita samazināšanās un pēckrīzes periodā augstākais ekonomiski aktīvo iedzīvotāju īpatsvars (tādi iedzīvotāji, kas ir nodarbināti vai aktīvi meklē darbu) liecina par to, ka vismaz Rīgas reģionā darbinieku atrašana kļūst arvien sarežģītāka.

Tādēļ straujš nodarbinātības pieaugums vairs nav gaidāms, un ekonomiskās izaugsmes nodrošināšanai arvien būtiskāka loma būs produktivitātes kāpumam. Atbilstoši Finanšu ministrijas prognozēm vidējais bezdarba līmenis Latvijā šogad būs 9,7%, savukārt nākamgad - 9,1%.

<https://www.fm.gov.lv/lv/fm-pirmo-reizi-kops-2008-gada-bezdarbs-latvija-noslidedjis-zem-10>